

Granskning av Stiftelsen Högskolan i Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda tandläkarexamen

Uppdraget

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har den 13 mars 2020 ansökt hos regeringen om tillstånd att utfärda tandläkarexamen. Vi, docent Christel Larsson, Malmö universitet, professor Andreas Thor, Uppsala universitet, student Julia Niklasson, Göteborgs universitet och tandläkare Hans Göransson, Folk tandvården Sörmland AB, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Stiftelsen Högskolan i Jönköpings ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes den 30 oktober 2020. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter, lärare samt företrädare för samarbetsorganisationer. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Det svar som lärosätet inkom med framgår av bilaga 2. Vi har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ till regeringen föreslår att inte ge Stiftelsen Högskolan i Jönköping tillstånd att utfärda tandläkarexamen.

Bedömargruppen

Christel Larsson
Julia Niklasson

Andreas Thor
Hans Göransson

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte Stiftelsen Högskolan i Jönköping	Examenstillstånd Tandläkarexamen	ID-nr A-2020-04-4985
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Yrkesexamen</p> <p>Omdöme: Inte tillfredsställande</p> <p>Motivering: <i>Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</i></p> <p>Stiftelsen Högskolan i Jönköping ansöker om tillstånd att utfärda tandläkarexamen med omfattning om 300 högskolepoäng. Programmet ligger till grund för att ansöka om legitimation som tandläkare hos Socialstyrelsen. Bedömargruppen konstaterar att angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</p> <p><i>Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har inte rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.</i></p> <p>Enligt ansökan kommer utbildningen att lägga stort fokus vid klinisk träning, tidig kontakt med patienter och användning av ny datorteknik. Bedömargruppen ser positivt på detta men det är först efter de inledande prekliniska åren som studenterna förefaller få möta patienter. Av ansökan framgår att viss samläsning med Läkarprogrammet vid Linköpings universitet planeras. Bedömargruppen ser positivt på en gedigen basmedicinsk utbildning men anser inte att lärosätet tydliggjort avgränsning mellan de medicinska och odontologiska ämnena. Under intervjun framkom att denna samläsning ska utökas. Hur lärosätet behåller kontroll av pedagogiska ansatsen under utbildningens tidiga delar blir i och med detta mer osäkert.</p> <p>Den tekniska profilen av utbildningen och dess omfattning kommer att kräva stora insatser i form av lärarresurs med rätt kompetens. Bedömargruppen ser med tveksamhet på att detta kommer att finnas på plats på kort och lång sikt. Vidare anser bedömargruppen att kursplaner i entreprenörskap synes något ofärdiga och med vag koppling till examensmålen.</p> <p><i>I ett rikstäckande perspektiv finns inte ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.</i></p> <p>Bedömargruppen konstaterar att lärosätet påvisar en regional nytta med att kunna utfärda tandläkarexamen i Jönköping och intervjuerna med olika representanter stärkte bilden. Men från ett rikstäckande perspektiv anser bedömargruppen att det inte finns ett allmänt intresse. Lärosätet beskriver i ansökan en rådande brist på tandläkare i ett stort antal regioner liksom en hög efterfrågan på specialisttandläkare, både vid regionerna och tandläkarutbildningarna. Vidare råder brist på forskarutbildade lärare vid tandläkarutbildningarna. Lärosätet anger i ansökan hög efterfrågan på grund av befolkningsökning, satsningar på förebyggande tandvård, pensionsavgångar samt att få nyutbildade stannar vid akademien, som motiv för att söka examenstillstånd. Bedömargruppen anser att analysen inte tagit hänsyn till en förbättrad tandhälsa generellt, utökad och förlängd tandhygienistutbildning samt inflöde av utländska tandläkare från såväl EU samt tredje land och hur detta kan påverka det framtida behovet av tandläkare. Bland annat har Sveriges tandläkarförbund</p>		

och företrädare för andra lärosäten framfört farhågor kring framtida kompetensförsörjning inom akademien och flera befarar en urvattning snarare än en förstärkning av denna resurs med ett ytterligare lärosäte.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)**

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna kompetens vetenskapliga, professionsrelaterades och pedagogiska är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärosätet redovisar ett begränsat antal lärare med såväl klinisk odontologisk kompetens (yrkesexamen) som vetenskaplig kompetens. En betydande andel av personalen kommer endast tjänstgöra i begränsad omfattning, 20-35%. Vidare kommer flera av de namngivna personerna att vara i, eller förbi, pensionsålder vid planerad start av utbildningen eller innan första kullen examinerats. Lärosätet berör problematiken kring pensionsavgångar i ansökan men bedömgruppen anser inte att lärosätet på ett tillfredsställande sätt visar hur problematiken kan lösas.

De personer som planeras anställas representerar samtliga nio odontologiska specialiteter, förutom radiologi, för denna resurs hänvisar lärosätet till personal vid Odontologiska institutionen. Övriga personer representerar en bredd inom vården, exempelvis tandhygienister, läkare, sjuksköterskor, och biomedicinsk analytiker samt psykolog, socionom, civilingenjörer och ekonomer. Bedömgruppen ser positivt på att ansökan inkluderar denna bredd av kompetenser och professioner av relevans för den aktuella yrkesexamen, men anser att den vetenskapliga kompetensen vid lärosätet är alltför begränsad för att tillgodose en tandläkarutbildning på avancerad nivå.

Lärosätet anger i ansökan att de har behov av rekryteringar. Ansökan nämner samarbeten inom och utom regionen för att förstärka lärarresursen, framförallt ett planerat samarbete med Odontologiska institutionen. Under intervjuerna framkom bland annat en satsning på fler ST-tandläkare. Bedömgruppen ser positivt på detta och ser även potential i samarbetet inom regionen för att rekrytera handledare till VFU, men ser stora svårigheter i möjligheterna att rekrytera vetenskapligt kompetent och meriterad personal.

Lärosätet anger att 10 % av årsarbetstiden avsätts för kompetensutveckling. Lärosätet har även krav på att lärarna har 15 högskolepoängs högskolepedagogiska kurser vilket bedömgruppen ser positivt på. Det framgår dock inte hur den pedagogiska kompetensen ser ut hos de personer som listas i lärartabellen.

Forskning är en förutsättning för att bedriva utbildning av hög kvalitet. Bedömgruppen anser att forskningsaktiviteten bland de listade lärarna är för låg. Lärosätet har inte visat hur de kommer säkerställa att lärarstaben kommer få förutsättningar att upprätthålla en god forskningsaktivitet.

Sammanfattningsvis anser bedömgruppen inte att lärosätet säkerställer den vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen på varken kort eller lång sikt.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljön

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: *Det finns inte en för utbildningen vetenskaplig/professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet beskriver i ansökan att forskningsanknytning främst säkras genom kurser och examensarbete. Kurser som nämns är Vetenskaplig grundkurs under termin 2 samt Vetenskaplig fortsättningskurs inom odontologi under termin 4. Innehållet i såväl teoretisk som klinisk undervisning knyts till aktuell forskning via föreläsningar och terapiplaneringar och behandlingar ska vara evidensbaserade. Studenterna ska planera och genomföra informationssökningar avseende olika odontologiska "case", relatera dessa till aktuellt forskningsläge och diskutera i seminarieform. Även litteraturseminarier, där studenten får läsa aktuell forskning inom ämnet för att därefter analysera och värdera, nämns. Hur kvaliteten i dessa lärandeaktiviteter säkras, är däremot inte preciserat, inte heller av vem eller vilka kompetenskrav som ställs på dessa personer. Antal lärare med vetenskaplig kompetens är otillräcklig, tillika är nuvarande forskningsaktivitet bland dessa förhållandevis låg. Sammantaget anser därför bedömargruppen att det saknas en fullgod vetenskaplig miljö.

Lärosätet har rätt att utfärda examina på grund-, avancerad och forskarnivå och har som ambition att få examensrätt på forskarnivå inom området Preklinisk vetenskap och Klinisk behandlingsvetenskap. Men eftersom de i dagsläget saknar det anser bedömargruppen att lärosätet inte säkrar ett nära samband mellan forskning och utbildning för tandläkarexamen. Enligt ansökan förs diskussioner kring samarbeten utanför regionen, framförallt nämns Linköpings universitet. Det framgår dock inte hur den odontologiska anknytningen/specialiseringen i dessa moment ska säkras. Koppling till basgruppsfall nämns vid intervjun men bedömargruppen anser inte att det är tillräckligt.

Det finns avsiktsförklaringar för VFU som kan tillgodose studenternas behov av relevant och representativ patientgrupp för färdighetsträning inom såväl barn- och ungdomstandvård som allmän vuxentandvård. Utbildningen ges vid Hälsohögskolan där även tandhygienistutbildning bedrivs. Enligt bedömargruppen ger det goda förutsättningar för interprofessionellt lärande. Även samarbete med en ev. tandsköterskeutbildning nämns. Däremot lyfter inte ansökan hur samarbete med tandtekniker kommer säkras. Inte heller intervjuerna gav svar på det och bedömargruppen anser att det inte finns en komplett professionsinriktad miljö.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Resurser**

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: *Det finns inte tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.*

Lärosätet beskriver i ansökan generella utbildningsresurser som bedömargruppen anser vara väl fungerade och dimensionerade så att även studenterna på den planerade tandläkarutbildningen kan rymmas. Högskolebiblioteket tillhandahåller litteratur och databaser även för ämnet odontologi samt erbjuder stöd och handledning. Vidare anser bedömargruppen att det finns en välfungerande IT-miljö och ett användarvänligt studieadministrativt system samt en genomtänkt organisation för kommunikation. Stöd för internationella relationer nämns. Ansökan beskriver vidare ett utvecklat stöd för studie- och studiesociala frågor för befintliga utbildningar. Tillgång till studievägledare, karriärvägledare, specialpedagog, och ett Service Center erbjuds, samt kuratorer och sjuksköterska inom Studenthälsan. Bedömargruppen anser att dessa resurser är dimensionerade även för

studenterna inom den planerade tandläkarutbildningen.

Fysiska resurser i form av föreläsningssalar och grupprum finns på lärosätet där det finns utrymme även för studenter från en framtida tandläkarutbildning. Miljön beskrivs som anpassad för studenter med funktionsnedsättning/variation.

Lärosätet har däremot inte anpassade lokaler för preklinisk och klinisk färdighetsträning. En nybyggnation planeras, med samlokalisering med utbildningar för tandhygienister, tandsköterskor och vissa delar av Odontologiska institutionen samt en allmäntandvårdsklinik. Under intervjun framkom att tomt finns och att projektering är inledd med ambitionen att en byggnad är klar 2025, men bygglov saknas. Bedömargruppen anser att dessa planer behöver realiseras för att tillgodose en stabil infrastruktur.

Ansökan framhåller en modern utbildningsmiljö med god tillgång till den senaste digitala dentaltekniken, vilket bedömargruppen ser positivt på. Men den mycket översiktliga budget som presenteras i ansökan förefaller underdimensionerad med tanke på de stora investeringsbehov som dessa ambitiösa investeringar i utrustning kommer kräva. Bilden av en underfinansierad utbildning bekräftades under intervjuerna som angav en exceptionellt hög handledartäthet för färdighetsträning inom lärosätet och för VFU där finansieringen av den senare delen är beroende av samarbetspartners men där avtal saknas. Bedömargruppen ser en betydande risk i att lärosätets beroende av regionerna, särskilt med tanke på hur stor del av färdighetsträningen som utgörs av VFU. Intervjuerna gav inte heller tydliga svar på vilka satsningar regionerna gjort för att tillgodose utökade investeringar i digital teknik på VFU-kliniker annat än i form av planerade sådana. Sammanfattningsvis bedöms resurserna som bristande.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: Angiven examen är reglerad och rymmer inom examensordningen. Utbildningens innehåll har stort fokus vid klinisk träning, tidig kontakt med patienter och användning av ny datorteknik. Denna ambition speglar utvecklingen inom odontologi under senare år väl.

I ett regionalt perspektiv finns ett stort intresse av att examen får utfärdas. Detta är mer tveksamt i ett nationellt perspektiv där lärosätet konstaterar en påtaglig kompetensbrist inom den odontologiska akademien. Såväl Sveriges tandläkarförbund, företrädare för andra lärosäten och enskilda debattörer har framfört farhågor kring framtida kompetensförsörjning inom akademien och flera befarar en urvattning snarare än en förstärkning av denna resurs med ett ytterligare lärosäte.

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens som presenteras i ansökan är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens omfattning, innehåll, storlek och genomförande. Bedömargruppen ser positivt på de samarbeten som skrivs fram i ansökan samt planer för framtida rekrytering och kompetensförsörjning, men detta otillräckligt realiserat inför en utbildningsstart. Lärosätet har inte visat hur de kommer säkerställa att lärarstaben kommer få förutsättningar att upprätthålla en god forskningsaktivitet. Det finns därmed inte heller en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö där verksamheten kan bedrivas med ett tillfredsställande nära samband mellan forskning och utbildning.

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig generell infrastruktur men resurser i form av lokaler

Datum
2020-12-22Reg.nr
42-00207-20

och utrustning specifikt för tandläkarutbildning saknas. Utbildningen förefaller även underfinansierad då det är orealistiskt att de ambitiösa investeringarna och den höga lärar/handledar-tätheten kan finansieras av utbildningsanslag och avtal med regionerna om färdighetsträning saknas.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Styrdokument (utbildningsplan och kursplaner)****Omdöme:** Inte tillfredsställande**Motivering:** *Det finns inte utbildningsplaner och kursplaner för hela programmet.*

Det finns en preliminär utbildningsplan och kursplaner för hela programmet. Under intervjuerna framkom dock att lärosätet genomför förändringar i dessa, framförallt för de kurser som planeras att ges i samarbete med Linköpings universitet. Utbildningsplanen uppfyller formella krav enligt Högskoleförordningen men bedömargruppen rekommenderar att lärosätet gör förtydliganden kring tillträdeskrav för kurs, möjlighet till tillgodoräknanden, möjlighet till antagning till senare del av program samt om det kommer finnas begränsningar av antalet prov. I majoriteten kursplaner framgår huvudområde men saknas i utbildningsplanen. Huvudområde varierar mellan olika kurser, ex Odontologi, Oral hälsovetenskap, Maskinteknik och Business administration.

Kursplanerna överensstämmer med krav i Högskoleförordningen. Men formerna för bedömning samt undervisningsformer är genomgående mycket översiktligt beskrivna och bedömargruppen anser att de bör utvecklas. Såväl anvisningar för ansökan om examenstillstånd, som interna riktlinjer vid lärosätet anger att kurslitteratur ska framgå. För vissa kurser saknas dock kurslitteratur helt och i andra kurser görs hänvisningar till att kurslitteratur tillkommer utan att specificera omfattning och innehåll.

Bedömargruppen anser att de utbildningsplaner och kursplaner som finns inte är tillräckligt färdigställda för att det ska vara tillfredsställande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Säkring av examensmålen****Omdöme:** Inte tillfredsställande**Motivering:** *Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs inte att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.*

I ansökan beskriver lärosätet koppling mellan kursmål och examinationsform och tar också upp exempel på hur progression i lärandet leder fram till studentens tandläkarexamen. Bedömargruppen anser att relevanta lärandeaktiviteter saknas eller inte framgår tillräckligt tydligt och att det därmed finns brister i kedjan av konstruktiv länkning i lärandeprocessen. Lärosätet anger att det förs diskussioner kring samarbeten utanför regionen, framförallt nämns Linköpings universitet där en avsiktsförklaring om samverkan har skrivits. Under intervjun framkom det att utbildningen i högre grad än vad som beskrivs i ansökan kommer genomföras tillsammans med Linköpings universitet och läkarutbildningen där. Lärosätet har inte kunnat svara tillfredsställande på hur den odontologiska anknytningen och specialiseringen i dessa moment ska säkras. Koppling till basgruppsfall nämns vid intervjun men inga övriga konkretiseringar.

Bedömargruppen anser vidare att brister i form av otillräcklig vetenskaplig lärarresurs begränsar studenternas möjligheter att nå mål om förmåga att visa kunskap om områdets vetenskapliga grund

och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Det finns avsiktsförklaringar för VFU som sannolikt kan konkretiseras och komma att tillgodose studenternas behov av relevant och representativ patientgrupp för färdighetsträning inom såväl barn- och ungdomsvård som allmän vuxentandvård. Ambitionen kring VFU är bra och bedömargruppen ser att många regioner uttalat intresse av att delta. Ansökan redogör väl för planen att utbilda handledare inom VFU. Hur återkoppling kring säkring av examensmål ska ske från VFU-handledare till lärosätet framkom inte tydligt i ansökan. Bedömargruppen rekommenderar att detta förtydligas.

Bedömargruppen anser att lärosätet inte säkerställer att studenterna kommer uppnå examensmålen efter genomförd utbildning. Av matrisen framgår att kursmål i ett antal kurser inte är satta i relation till något av examensmålen (Cellbiologi, mikrobiologi och immunologi; Organisationsstruktur, ledarskap och teamarbete med fokus på tandvård; Diagnostik, behandling och patientbemötande; Oral rehabilitering II; Verksamhetsförlagda studier inom odontologi I). Kursen Organisationsstruktur, ledarskap och teamarbete med fokus på tandvård innehåller två kursmål, "Jämföra och reflektera över olika typer av ledarskap" samt "Förutsäga och dra slutsatser om hans / hennes framtida ledarstil" som saknar koppling till examensmål. Bedömargruppen anser att det inte är tydligt vem som avses i kursmålet och rekommenderar lärosätet att förtydliga detta.

Under intervjuerna framkom det att planeringen av utbildningen inte kommit så långt att lärosätet kan visa att de säkerställer att studenterna uppnått målen vid examen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.*

Bedömargruppen anser att jämställdhetsperspektivet beaktas i utbildningens innehåll och utformning. På lärosätet pågår enligt ansökan ett förbättringsarbete kring hur jämställdhetsperspektivet ska integreras i och genomsyra kursplanernas innehåll, genomförande och utvärdering. Lärosätet strävar efter att tillvarata erfarenheter från befintliga utbildningar. Bedömargruppen ser positivt på att redan etablerade och välfungerande arbetssätt kring jämställdhet kommer att tas tillvara i den planerade utbildningen.

För att säkerställa jämställdhetsarbetet arbetar lärosätet fortlöpande i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda, följa upp, inom områdena antagning och rekrytering, undervisningsformer och organisering av utbildningen, examinationer och bedömningar, studiemiljö samt studier och föräldraskap. Ett strukturerat arbetssätt är som bedömargruppen ser det värdefullt i det arbetet. Av lärosätets styrdokument framgår att jämställdhetsperspektivet ska beaktas vid såväl utveckling som vid revidering av utbildningsprogram och dess ingående kurser.

På lärosätets studentwebb tas jämställdhetsfrågor upp under begreppet likabehandling och där anges hur studenter går till väga för att anmäla eventuella former av diskriminering eller trakasserier. Som en del av det systematiska arbetet för lika villkor pågår ett utvecklingsarbete för att förstärka samordningen och styrningen av jämställdhetsarbetet. Det finns även en kontinuerlig samverkan mellan student- och personalsidan rörande jämställdhetsfrågor. Detta bidrar till att

Datum
2020-12-22Reg.nr
42-00207-20

jämställdhetsperspektivet beaktas i lärosätets vardag.

Vad gäller den nya tandläkarutbildningen strävar man efter att använda en vidare syn på begreppet kvinna och man med utgångspunkt från relevanta könsbegrepp. Tandläkarutbildningen kommer att fokusera på likabehandling och människosyn. Kursmålen för professionell utveckling kommer också beröra olika aspekter av likabehandling och människosyn och skapa reflektion över människosyn ur olika perspektiv, etiskt förhållningssätt, reflektion över eget förhållningssätt och betydelsen för mötet med människor. Bedömggruppen menar att det är väsentligt att utbildningen på dessa sätt kopplar jämställdhetsperspektivet till utmaningar tandläkarna möter i sin vardag.

I arbetet med likabehandling och människosyn kommer tandläkarutbildningen också att sträva efter att vid vissa examinationstillfällen ha oidentifierade tentamina och skrivuppgifter.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

Omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering: Det finns preliminär utbildningsplan och kursplaner för hela programmet men i dessa saknas viss information. Utbildningsplanen uppfyller formella krav enligt Högskoleförordningen genom att kurser som omfattas i programmet samt behörighetskrav framgår. Struktur och processer för hur dessa styrdokument fastslås, förnyas och kvalitetssäkras är otydlig. Formerna för bedömning samt undervisningsformer är också genomgående mycket översiktligt beskrivna och bedömggruppen anser att de behöver utvecklas.

Bedömggruppen anser att planeringen av utbildningen inte kommit så långt att lärosätet kan visa att de säkerställer att studenterna uppnått målen vid examen. Lärosätet har inte kunnat visa hur de säkerställer den odontologiska anknytningen och specialiseringen i de moment som planeras att ges i samarbete med Linköpings universitet. I ansökan beskriver lärosätet koppling mellan kursmål och examinationsform och tar också upp exempel på hur progression i lärandet leder fram till studentens tandläkarexamen. Bedömggruppen anser att relevanta lärandeaktiviteter saknas eller inte framgår tillräckligt tydligt. Därför anser bedömggruppen att det finns brister i kedjan av konstruktiv länkning i lärandeprocessen.

Examensmålen uppfyllande gällande studentens förmåga att visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete anser bedömggruppen vara osäkra vid lärosätet beroende på brister i form av otillräcklig vetenskaplig lärarresurs. Bedömggruppen anser därför att lärosätet inte säkerställer att studenterna kommer uppnå examensmålen efter genomförd utbildning i vissa delar. Av matrisen framgår att kursmål i ett antal kurser inte är satta i relation till/kopplade något av examensmålen.

Bedömggruppen anser att jämställdhetsperspektivet beaktas i utbildningens innehåll och utformning. Bedömggruppen ser positivt på att redan etablerade och välfungerande arbetssätt kring jämställdhet kommer att tas tillvara i den planerade utbildningen. Bedömggruppen menar att det är väsentligt att utbildningen kopplar jämställdhetsperspektivet till utmaningar tandläkarna möter i sin vardag.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

I ansökan beskriver lärosätet hur man arbetar med att säkerställa ett fungerande erfarenhetsutbyte avseende den tandhygienistutbildning som finns på lärosätet genom bland annat ett samarbetsavtal mellan lärosätet, Region Jönköpings län och Folktandvården. Samma avtal ska fungera avseende den föreslagna tandläkarutbildningen. Bedömargruppen ser positivt på att man på detta sätt utnyttjar gjorda erfarenheter för att få en bra kommunikation mellan lärosäte och arbetsmarknad.

Lärosätet lyfter att de har en välutvecklad samverkan med det omgivande samhället, inte minst inom ramen för sina utbildningar. Lärosätet har flera externa råd, Advisory Board, med representanter för såväl offentlig som privat sektor knutet till organisationen. Bedömargruppen anser att detta bidrar till att säkra samverkan med omgivande samhälle. Att tandläkarutbildningen baseras på ett nära samarbete mellan lärosätet och Region Jönköpings län är enligt bedömargruppen en nyckelfaktor för genomförandet av utbildningen. För att ytterligare främja samverkan mellan utbildning, arbetsliv och omgivande samhälle finns planer även på samlokalisering av utbildningsverksamhet och folktandvårdsverksamhet. Att kliniskt verksamma lärare från vårdgivare i regionen verkar även vid tandläkarutbildningen bidrar till förutsättningarna för att utbildningen ska ha god relevans för det kommande arbetslivet.

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), som bedömargruppen anser är välintegrerad i programmet, utgör en viktig plattform för såväl samverkan som ett erfarenhetsgrundat lärande. VFU planeras att förläggas till en allmäntandvårdsklinik i någon av de svenska regioner som utbildningen samverkar med. I ansökan redovisas avsiktsförklaringar från ett antal regioner att medverka i VFU. Intervjuerna bekräftar att man lagt ett stort fokus på strategier för att säkerställa en jämn kvalitet på handledningen såväl mellan olika kliniker som över tid.

Vid lärosätet genomförs regelbundet olika arbetsmarknadsdagar vilket bedömargruppen menar är värdefullt för att erbjuda studenterna insikt i arbetslivets förutsättningar.

Genom de kontakter som finns beskrivna med Odontologiska Institutionen och regionen, anser bedömargruppen att samverkan med det omgivande samhället sker. Lärosätet har också utarbetade strukturer för en mer allmän samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet för att uppnå en relevant samverkan med det omgivande samhället.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

I ansökan beskrivs det enligt bedömargruppen inarbetade strukturer för studentinflytande i beslutande och beredande organ på lärosätetsnivå och på fackhögskolan ansvarar varje vd för att studenter från studerandeföreningen är representerade i beslutande och beredande organ. Studentrepresentanter finns representerade vid dialogmöten, kursplaneutskott, utbildningsråd, rekryteringskommitté och arbetsmiljökommittén. Studenter ska även finnas representerade i programråd och kursråd som diskuterar kurs- och programövergripande frågor. Det utses av varje kursansvarig en kursutvecklare, som är studenter som diskuterar kursers utformning, genomförande och uppföljning. Kursutvecklaren håller sina kurskamrater informerade om dessa samtal. Bedömargruppen ställer sig positiv till att studenter från varje kurs inbjuds att delta i dessa diskussioner men ifrågasätter att kursansvarig lärare

utser studentrepresentanter och menar att dessa istället bör utses av studenterna själva. I ansökan beskrivs en process med kursråd och programråd som kommer implementeras vid tandläkarprogrammet, av intervjuerna framkommer det att så inte alltid är fallet. Bedömargruppen anser att lärosätet kan arbeta för att säkerställa att kursråd och programråd genomförs och synliggöra dessa för studenterna och menar att detta är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Bedömargruppen anser att det av ansökan framgår en struktur kring hur kursutvärderingar genomförs, analyseras och återkopplas till studenterna. Av ansökan framkommer det att kursutvecklare efter avslutad kurs kallas till ett möte efter att kursvärderingen avslutats för att ytterligare kunna påverka och diskutera studiesituationen. Efter mötet framställs en kursrapport som ska återkopplas till studenterna. Bedömargruppen anser att det inte tydligt framkommer hur resultatet återkopplas till studenterna enbart att det ska göra det. Bedömargruppen anser att lärosätet bör göra förtydliga hur återkoppling utav kursvärderingar sker, samt hur de hålls tillgängliga för studenterna. Bedömargruppen anser att det varken av ansökan eller intervjuerna framgår hur lärosätet säkerställer studentinflytandet i beredandet eller beslutsprocessen vid beslut som fattas av enskild person, och vill därför lyfta detta som ett utvecklingsområde för lärosätet. Det framkommer att studenter inte varit delaktiga i framtagandet i den nya utbildningen och inte heller att nuvarande studenters erfarenheter från bland annat verksamhetsförlagd utbildning tagits i beaktning i utformningen, något som bedömargruppen hade önskat se mer av.

Sammantaget är bedömargruppens uppfattning att det finns en upparbetad grund för studentinflytande vilken bedrivs på lärosätet som ger förutsättningar för att studenter kommer ta en aktiv roll i utveckling av programmet och att dessa kommer att implementeras på samma sätt för den framtida tandläkarutbildningen men att det finns områden som kan utvecklas ytterligare.

Samlat omdöme: Inte tillfredsställande

Motivering:

Ansökan beskriver en utbildning med flera goda ambitioner i form av stort fokus vid klinisk träning, tidig kontakt med patienter och användning av ny datorteknik. Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen men lärosätet har inte tydliggjort avgränsning mellan de medicinska och odontologiska ämnena under utbildningens första år som sker samordnat med läkarprogrammet vid Linköpings universitet.

Det finns regional nytta men inte ett allmänt intresse av utbildningen på grund av den påtagliga kompetensbristen inom odontologisk akademi. Bedömargruppen befarar att ett nytt lärosäte riskerar en urvattning av denna resurs snarare än en förstärkning.

Vidare anser inte bedömargruppen att lärosätet säkerställer den vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen på varken kort eller lång sikt. Det finns inte heller en för utbildningen vetenskaplig/professionsinriktad miljö som säkrar ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Ansökan beskriver väl fungerade och tillräckligt dimensionerade generella utbildningsresurser men lärosätet saknar anpassade lokaler för preklinisk och klinisk färdighetsträning. En ny byggnation planeras. Bedömargruppen anser att dessa planer behöver realiseras för att tillgodose en stabil infrastruktur. Utbildningen är underfinansierad och i alltför hög grad beroende av samverkande institutioners och regioners stöd.

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela programmet som inte är tillräckligt färdigställda. Lärosätet anses inte säkerställa att studenterna kommer uppnå exmensmålen efter genomförd utbildning. Det finns kursmål som inte är satta i relation till något av examensmålen. Strukturer och processer för hur styrdokument, så som kursplaner och utbildningsplan, fastslås, förnyas och kvalitetssäkras är otydliga. En otillräcklig vetenskaplig lärarresurs begränsar enligt bedömargruppen studenternas möjligheter att uppnå examensmålen.

Bedömargruppen anser att jämställdhetsperspektivet beaktas i utbildningens innehåll och utformning. Bedömargruppen menar att det är väsentligt att utbildningen kopplar jämställdhetsperspektivet till utmaningar tandläkarna möter i sin vardag.

Det finns en välutvecklad samverkan med det omgivande samhället, främst genom den verksamhetsförlagda utbildningen som är en viktig plattform för ett erfarenhetsgrundat lärande. Det finns även andra upparbetade strukturer för en mer allmän samverkan med såväl offentlig verksamhet, näringsliv och övriga.

Det finns en god struktur för studentinflytande men det finns områden som kan utvecklas ytterligare.

Bilaga 2

Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Yrkesexamen: Tandläkarexamen

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska mailas till utvitsy@uka.se och ellinor.alvesson@uka.se med ämnesrad "42-00207-20" senast den 9 december 2020. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Yrkesexamen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	3	1-13	<p><i>"I ett rikstäckande perspektiv finns inte ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.</i></p> <p><i>Bedömgruppen konstaterar att lärosätet påvisar en regional nytta med att kunna utfärda tandläkarexamen i Jönköping och intervjuerna med olika representanter stärkte bilden. Men från ett rikstäckande perspektiv anser bedömgruppen att det inte finns ett allmänt intresse. Lärosätet beskriver i ansökan en rådande brist på tandläkare i ett stort antal regioner liksom en hög efterfrågan på speciallisttandläkare, både vid regionerna och tandläkarutbildningarna. Vidare råder brist på forskarutbildade lärare vid tandläkarutbildningarna. Lärosätet anger i ansökan hög efterfrågan på grund av befolkningsökning, satsningar på förebyggande tandvård, pensionsavgångar samt att få nyutbildade stannar vid akademien, som motiv för att söka examenstillstånd. Bedömgruppen anser att analysen inte tagit hänsyn till en förbättrad tandhälsa generellt, utökad och förlängd tandhygienistutbildning samt inflöde av utländska tandläkare från såväl EU samt tredje land och hur detta kan påverka det framtida behovet av tandläkare. Såväl Sveriges tandläkarförbund, företrädare för andra lärosäten och enskilda debattörer har framfört farhågor kring framtida kompetensförsörjning inom akademien och flera befarar en urvattnig snarare än en förstärkning av denna resurs med ett ytterligare lärosäte."</i></p>
Forts sid 3	1	1-2	<p>Jönköping University (JU) delar inte bedömningen att det inte finns ett allmänt intresse från ett rikstäckande perspektiv för att JU ska kunna utfärda tandläkarexamen. JU har samverkan med 11 regioner (10 när ansökan lämnades in) i Sverige för att genomföra den planerade utbildningen. Det är alltså hälften av landets regioner som aktivt vill medverka i tandläkarutbildningen vid JU och som har skrivit avsiktsförklaring med lärosätet gällande samverkan. JU kan inte se detta som något annat än att det finns ett nationellt intresse av att JU kan utfärda tandläkarexamen. Flera rapporter, som också refereras till i ansökan, påtalar en betydande brist på tandläkare i stora delar av landet. Bristen på tandläkare i ett stort antal regioner kommer inte kunna lösas med en förbättrad tandhälsa generellt. Den förbättrade tandhälsan leder till att allt fler äldre kommer bibehålla fler tänder i hög ålder, vilket leder till ett större vårdbehov bland dessa. Dessutom blir det en ökning i befolkningen av mer tekniskt komplicerade protetiska konstruktioner, då fasta protetiska lösningar ersätter avtagbar protetik mer och mer och implantatbehandling som tandersättning blir allt vanligare.</p> <p>En treårig tandhygienistutbildning har funnits länge, även om den inte förrän nyligen blivit nationellt treårig, och saknar således direkt betydelse för den aktuella ansökan.</p> <p>Vidare anser JU att Sverige varken kan eller ska förlita sig på att tandläkare från EU eller tredje land ska försörja Sverige med tandläkare.</p> <p>Vad gäller kompetensförsörjning har JU en unik rekryteringsbas av speciallisttandläkare och disputerade tandläkare genom nära samverkan med Odontologiska Institutionen i Jönköping, vilket framhålls i ansökan.</p> <p>JU ställer sig frågande till att framförda farhågor av bland annat andra lärosäten och enskilda debattörer bör utgöra bedömningsunderlag för ansökan. En</p>

			tandläkarutbildning i Jönköping kommer ge akademisk kompetensförstärkning inom odontologin, vilket bör ses som en resurs och som kan komma till nytta inom odontologin på ett nationellt plan.

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	2	6-7	<p><i>"... anser att den vetenskapliga kompetensen vid lärosätet är alltför begränsad för att tillgodose en utbildning på avancerad nivå."</i></p> <p>JU ger redan idag utbildning på grund-, avancerad och forskarutbildningsnivå och har vetenskaplig kompetens att tillgodose dessa utbildningar.</p>

Utbildningsmiljön			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
4	2	1-4	<p><i>"Lärosätet har rätt att utfärda examina på grund-, avancerad och forskarnivå och har som ambition att få examensrätt på forskarnivå inom området Preklinisk vetenskap och Klinisk behandlingsvetenskap. Men eftersom de i dagsläget saknar det anser bedömargruppen att lärosätet inte säkrar ett nära samband mellan forskning och utbildning."</i></p> <p>JU har redan idag examensrätt på forskarutbildningsnivå och har flera personer som genomför eller har genomfört forskarutbildning med odontologisk inriktning på avhandlingsarbetet. Sambandet mellan forskning och utbildning i tandläkarutbildningen är inte enbart avhängigt examensrätt för forskarutbildningsområdet Preklinisk vetenskap och klinisk behandlingsvetenskap, utan kommer genomsyra utbildningen på flera sätt vilket framhålls i ansökan.</p>

Resurser			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
5	2	1-6	<p><i>"Lärosätet har däremot inte anpassade lokaler för preklinisk och klinisk färdighetsträning. En nybyggnation planeras, med samlokalisering med utbildningar för tandhygienister, tandsköterskor och vissa delar av Odontologiska institutionen samt en allmäntandvårdsklinik. Under intervjun framkom att tomt finns och att projektering är inledd med ambitionen att en byggnad är klar 2025, men bygglov saknas. Bedömersgruppen anser att dessa planer behöver realiseras för att tillgodose en stabil infrastruktur."</i></p> <p>Det stämmer att projektering för en ny byggnad för tandläkarutbildningen pågår. Utöver detta finns det redan idag lokaler på lärosätet och vid Region Jönköpings län som kan användas för de prekliniska momenten och den kliniska färdighetsträningen i utbildningen.</p>

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Styrdokument			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
8	3	3-4	<p><i>"Struktur och processer för hur dessa styrdokument fastslås, förnyas och kvalitetssäkras är otydlig."</i></p> <p>Struktur och processer för hur styrdokument i form av utbildningsplan och kursplaner fastslås, förnyas och kvalitetssäkras regleras i <i>Bestämmelser och riktlinjer för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Jönköping University (BRJU) samt föreskrifter för Utbildningsråd och Kursplaneutskottet</i> vid Hälsohögskolan. Dessa dokument har tillhandahållits bedömersgruppen efter begäran.</p>

Säkring av examensmålen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Datum
2020-12-22Reg.nr
42-00207-20

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering